

Klimaat en waterkwaliteit effecten en maatregelen

Sarian Kosten

Ondiepe wateren en
veenweidegebieden

Onderzoeksthema's:

- 1) Welke klimaateffecten op waterkwaliteit zijn al **zichtbaar**?
- 2) Inventarisatie **blauwalgentoxines**.

Ondiepe wateren en
veenweidegebieden

Effecten

Massale vissterfte door zuurstofloosheid tijdens hittegolf

Eenden in Leeuwarden dood door botulisme

FD 1-2-2007

Leeuwarden - De dode eenden die de afgelopen tijd zijn gevonden in het Rengerspark in Leeuwarden zijn doodgegaan door botulisme. Dat is uit onderzoek van Wetterskip Fryslân gebleken.

De verlamingsziekte komt meestal voor in de zomer; de bacterie gedijt goed in warm water. Door de extreem warme zomer en de zachte winter zit het Oude Meer in het Rengerspark echter nog steeds vol met botulinumtoxine. Sinds de zomer zijn in het Oude Meer 118 dode en 32 zieke watervogels gevonden. Om het botulinumtoxine uit het meertje te halen gaat de gemeente Leeuwarden de bodem uitbaggeren.

Effecten

Meer blauwalgen

CLIMATE

Blooms Like It Hot

Hans W. Paerl¹ and Jet Huisman²

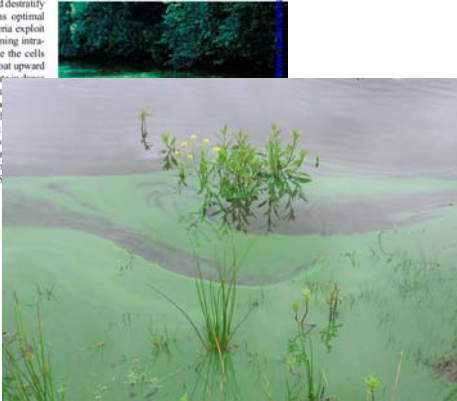
Nutrient overenrichment of waters by urban, agricultural, and industrial development has promoted the growth of cyanobacteria as harmful algal blooms (see the figure) (1, 2). These blooms increase the turbidity of aquatic ecosystems, smothering aquatic plants and thereby suppressing important invertebrate and fish habitats. Die-off of blooms may deplete oxygen, killing fish. Some cyanobacteria produce toxins, which can cause serious and occasionally fatal human liver, digestive, neurological, and skin diseases (1-4). Cyanobacterial blooms thus threaten many aquatic ecosystems, including Lake Victoria in Africa, Lake Erie in

lakes to stratify earlier in spring and destratify later in autumn, which lengthens optimal growth periods. Many cyanobacteria exploit these stratified conditions by forming intracellular gas vesicles, which make the cells buoyant. Buoyant cyanobacteria float upward when mixing is weak and accumulate in surface blooms (1, 2, 7) (see the figure). Surface blooms shade underlying phytoplankton, thus suppressing tilts through competition for light.

Cyanobacterial blooms may increase water temperatures through intense absorption of light. The text of surface blooms in the Baltic S

A link exists between global warming and the worldwide proliferation of harmful cyanobacterial blooms.

Fig. 1 on April 4, 2008

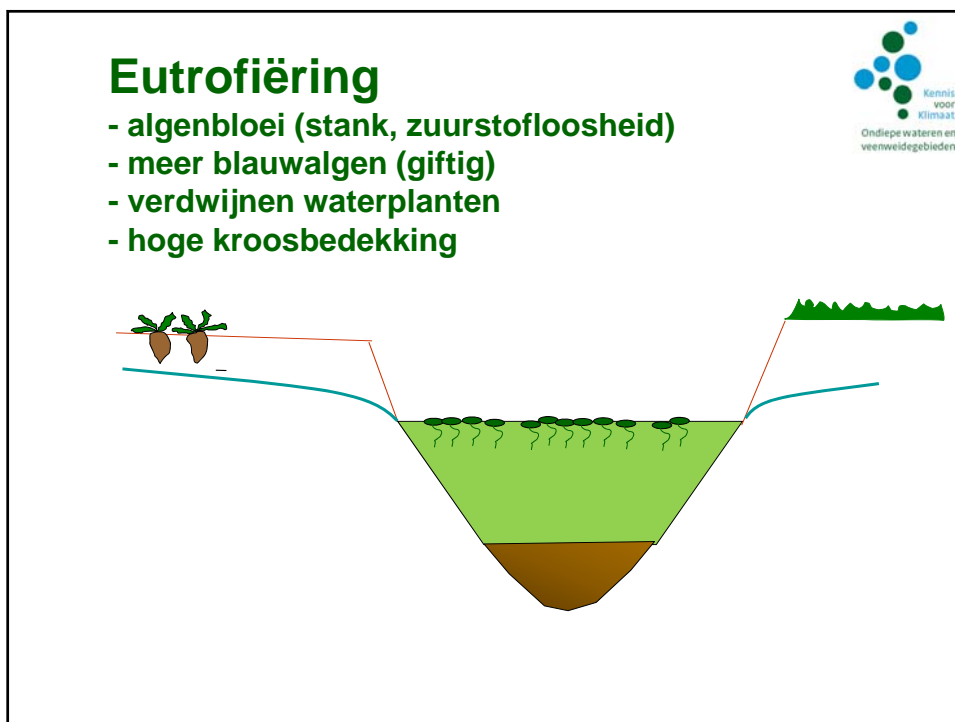
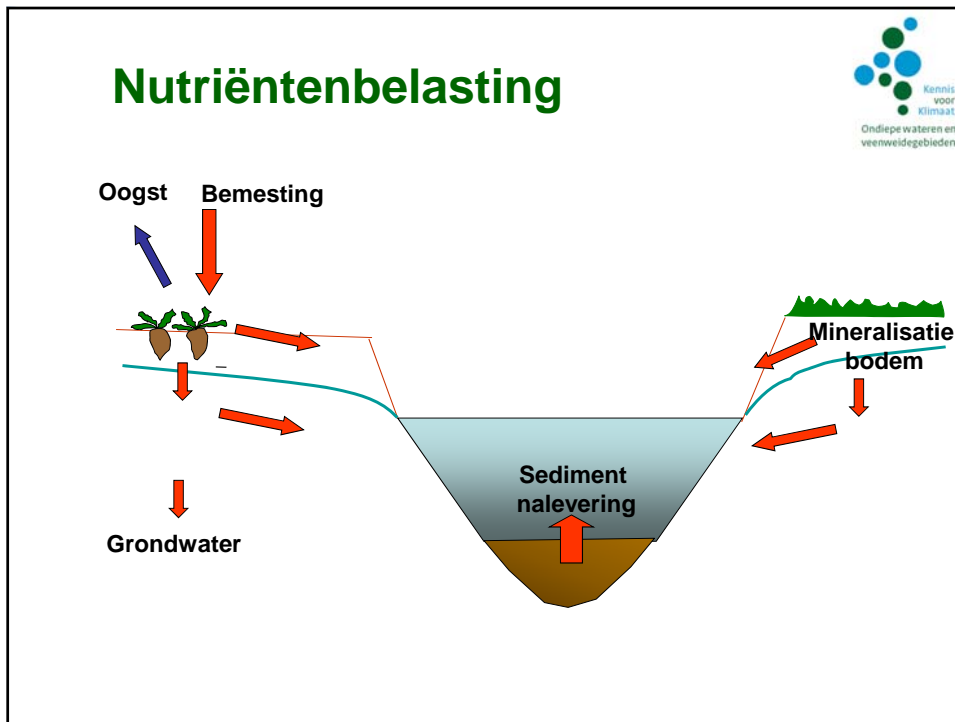
Paerl and Huisman, 2009 (Science)

Kennis voor Klimaat
Ondiepe wateren en venenweidegebieden

Effecten

- Effecten zijn complex
- Duidelijk is wel dat klimaatverandering eutrofiëring versterkt

Kennis voor Klimaat
Ondiepe wateren en venenweidegebieden

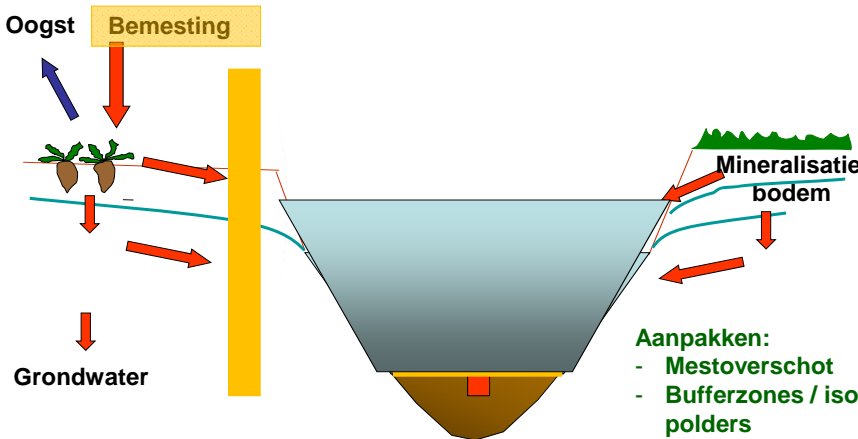

Maatregelen

- Kwantificeren (extra) nutriëntenbelasting
- Beperken (extra) nutriëntenbelasting

Beperken nutriëntenbelasting

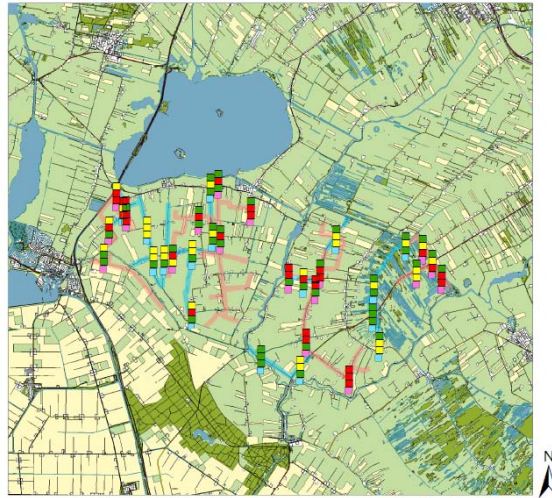

Aanpakken:

- Mestoverschot
- Bufferzones / isoleren polders
- Baggeren / nutriëntenfixatie
- Peilbeheer / onderwaterdrains

Wat betekent dit in de praktijk?

Case studie Tjeukemeer (Theo Claassen)

Legenda
Winter met   □ zomer   — afvoer veldwater

0 1 2 3 4 Kilometer